

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE
MAREK RYŠÁNEK: ZVĚST O VZKŘÍŠENÍ V KÁZÁNÍ CÍRKVE

Autor vychází z přesvědčení, že „jádrem křesťanství je zvěst o vzkříšení“ (59), bez které by se křesťanství proměnilo „jen v etické požadavky“ (6) A klade si sympatickou a závažnou otázku: Jak tato zvěst obstojí v současné i budoucí pluralitě názorů, „jak si počínat, aby jedinečná zvěst, kterou církev nese, nezapadla a měnila životy lidí...“ (59). Úkol, který si autor předsevzal, pak spočívá v hledání jednak základních pojmů vzkříšení v biblické tradici (8-15), jednak v analýze (autor raději užívá termínu: „srovnání“) kázání „českobratrské tradice od konce století devatenáctého do začátku století jednadvacátého“ (5). Závěr (pouze necelá strana, 59) by měl s ohledem na stanovené cíle (7) zřejmě poskytnout určitá teologická kritéria a pravidla, kterými by se moderní homiletika měla řídit.

„Biblická nauka o vzkříšení“ je stručným souhrnem slovníkového typu hlavních biblických tezí o vzkříšení. Žel, tato úvodní část neplní základní úkol, který by se od ní měl zřejmě očekávat: poskytnout kritéria budoucí analýzy či srovnání kázání. Mezi tuto biblickou základnou a budoucími výsledky analýzy kázání je vztah spíše obecný; v závěru se objeví pouze zcela obecně deklarovaný požadavek „pocitivé práce s Biblií“ a „profesionálně provedené exegeze“ (59). Zdá se, že autor nejspíše rezignoval na stanovení nějakých „základních motivů“, kterými by se kázání (o vzkříšení) mělo vyznačovat. Je tato bezmoc nějakým konkrétním způsobem „uchopit“ zvěst o vzkříšení deklarovaná v prohlášení, že vzkříšení je „událost z jiného světa“? (6) Možná právě proto měl toto téma autor podrobit v úvodní stati diskusi (Sr. např. J.Smolík, Vstoupil na nebesa, in: Boží Slovo v dějinách, Praha 1998, 181: „Zvěstí o Kristově nanebevstoupení vyznáváme, že vzkříšení Kristovo se stalo do prostoru a času, nikoli někam do nebe...“). Citát, kterým Ryšánek tuto stať uvádí (1K 15,16-17), přece obsahuje základní „obsah“ vzkříšení: odpuštění, naděje, soud, převrácení pořádků atd. (1K 15,24).

Hlavní část práce se věnuje analýze vybraných kázání (16-56). Protože je vždy nutné podniknout výběr, patří k obtížným úkolům podobných prací stanovení periodizace, kritérií výběru atp. Zdá se, že tento úkol diplomand zvládl dobře a výběr představuje vcelku reprezentativní vzorek z dějin kazatelství českobratrské tradice ve vyčteném období. Vždy je možno si klást otázku, proč nezvolil někoho jiného (proč se však autor vyhnul v období mezi válkami učitelům Husovy fakulty, jejichž biblická a christologická koncentrace je nesporná?) a o to více postrádáme zdůvodnění předloženého výběru.

Analýzy samotné jsou spíše komentovanou parafrází předložených kázání (kázání šlo dát do přílohy v kompletní podobě), držící se zřejmě i jejich vnitřního členění. Shrnutí, jež následují za každou ze tří podkapitol, jsou skutečně souhrnem poznatků z jednotlivých kapitol – na konci 19. století převládá kulturní optimismus a racionalismus, mezi válkami se objevuje důraz na osobní víru a určitou apologii, kázání konce 20. století charakterizuje větší bibličnost výpravnost, nechybí prvek apologie, ale „není v nich přítomno upozornění, že zvěst o vzkříšení je zároveň zvěstí soudu“. Společným bodem srovnání je otázka, zda mají tato kázání co říci dnes. To však – snad – nebyl a nemohl být záměr podobné práce! Vlastní „homiletiku“ textů vzkříšení podává autor pouze na jednom místě, v podstatě mimochodem, když se ptá: „Co schází v Trusinově kázání?“ (52).

Autor je veden skutečnou vášní jak kazatelskou, tak v pokusu vyložit, že zvěst o vzkříšení je důležitá. Žel, celá práce zůstává spíše v tomto deklaratorním tónu. Od magisterské diplomové práce se očekává poněkud více. Za dosti zásadní nedostatek považují absenci diskuse

s literaturou k danému tématu, resp. alespoň základní přehled o této literatuře. U absolventa magisterského programu nepůsobí právě přesvědčivě ani to, že úvodní biblická stať (pokud je vůbec potřeba!) „čerpá informace o vzkříšení“ (5) z biblických slovníků A.Novotného a J.J.von Allmena a „doplňuje je poznatky z knihy P.Pokorného Perspektiva víry“. Jedná se o velmi dobré příručky, ale populárního charakteru. Jiné literatury (mimo Bible a patřičných sbírek kázání) nebylo k diplomové práci užito, ani z oblasti christologie ani homiletiky. Problematický je i způsob citace. Práci provází velká řada chyb, především se jedná o mezery a čárky v souvětí.

Souhrnem lze konstatovat, že z práce je patrný zápal pro věc kázání. Z hlediska požadavků na magisterskou diplomovou práci, je však předložené dílo u spodní hranice únosnosti. Hodnocení přenechávám zkušební komisi.

V Pardubicích, 3.8.2006

ThDr. Ladislav Beneš